

Bài 17: Lý Thường Kiệt

Cương trực:	<i>righteous, ethical</i>	Nản lòng:	<i>discouraged</i>
Xâm phạm:	<i>invade</i>	Trừng phạt:	<i>punish</i>
Chính sách:	<i>policy</i>	Ngoại giao:	<i>diplomacy</i>

Lý Thường Kiệt là người Thăng Long, tướng mạo đẹp đẽ, võ nghệ cao cường, tính tình cương trực.

Đời Lý Nhân Tông, thấy nhà Tống có ý gây chiến với nước ta, Lý Thường Kiệt xin vua cho đem quân đi đánh trước. Chỉ trong một tháng, quân Đại Việt đã chiếm được ba thành lớn của nhà Tống. Cuối năm 1077, nhà Tống sai Quách Quỳ đem quân sang đánh nước ta nhưng bị Lý Thường Kiệt đánh tan tại sông Như Nguyệt và Kháo Túc.

Trong trận chiến đó, Lý Thường Kiệt sợ quân Đại Việt nản lòng, nên đã làm 4 câu thơ sau:

*Nam Quốc sơn hà Nam Đế cư
Tiệt nhiên định phận tại thiên thư.
Như hà nghịch lỗ lai xâm phạm
Nhữ đẳng hành khan tiểu bại hư.*

Nghĩa là nước Nam trời đã dành cho người Nam, quân nào xâm phạm sẽ bị trừng phạt.

Đến khi ông 70 tuổi, quân Chiêm Thành sang phá nước ta. Lý Thường Kiệt xin vua cho đem quân đi dẹp giặc. Sau khi chiến thắng, Lý Thường Kiệt kéo binh về nước, được một năm thì mất.

Lý Thường Kiệt có công “phá Tống bình Chiêm”, tài cầm quân cao đã đành mà đến chính sách nội trị và ngoại giao cũng khéo. Lý Thường Kiệt lại không tự ái quá, biết trọng quyền lợi chung.

Lý Thường Kiệt

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Vị anh Hùng nào đã “Phá Tống bình Chiêm”?

---

2. Tại sao Lý Thường Kiệt xin vua cho ông đem binh đánh Tống trước?

---

3. Chỉ trong vòng một tháng, quân ta chiếm được bao nhiêu thành của nhà Tống?

---

4. Nhà Tống sai Quách Quỳ đem quân sang đánh nước ta, nhưng bị Lý Thường Kiệt đánh ở đâu?

---

5. Lý Thường Kiệt đem binh đi đánh Chiêm Thành lúc ông bao nhiêu tuổi?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

- Lý Thường Kiệt là người Thăng Long, tướng mạo đẹp đẽ, võ nghệ cao cường, tính tình **cương trực**. Từ “**cương trực**” có nghĩa là:
  - *Cứng rắn, ngay thẳng.*
  - *Nhu nhược, mềm yếu.*
  - *Xảo quyệt, dối trá.*
- ...Lý Thường Kiệt sợ quân Đại Việt **nản lòng**, nên đã làm 4 câu thơ... Từ “**nản lòng**” có nghĩa là:
  - *Hăng hái.*
  - *Không muốn tiếp tục, sợ khó khăn.*
  - *Lười biếng, không muốn làm.*
- ...nước Nam trời đã dành cho người Nam, quân nào **xâm phạm** sẽ bị trừng phạt... Từ “**xâm phạm**” có nghĩa là:
  - *Giúp đỡ.*
  - *Lấn quyền lợi, làm tổn hại.*
  - *Xây dựng.*
- ...nước Nam trời đã dành cho người Nam, quân nào xâm phạm sẽ bị **trừng phạt**... Từ “**trừng phạt**” có nghĩa là:
  - *Giúp đỡ.*
  - *Khen thưởng.*
  - *Trị tội.*
- ...tài cầm quân cao đã đành mà đến chính sách nội trị và **ngoại giao** cũng khéo. Từ “**ngoại giao**” có nghĩa là:
  - *Buôn bán với nước ngoài.*
  - *Giao thiệp với nước ngoài.*
  - *Thần phục nước ngoài.*
- Lý Thường Kiệt lại không **tự ái** quá, biết trọng quyền lợi chung. Từ “**tự ái**” có nghĩa là:
  - *Coi trọng mình, dễ bực tức khi bị xúc phạm.*
  - *Coi trọng người khác.*
  - *Khinh thường người khác.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

Doi Ly Nhan Tong, thay nha Tong co y gay chien voi nuoc ta, Ly Thuong Kiet xin vua cho dem quan di danh truoc.

Sau khi chien thang, Ly Thuong Kiet keo binh ve nuoc, duoc mot nam thi mat.

Ly Thuong Kiet co cong “pha Tong binh Chiem”, tai cam quan cao da danh ma den chinh sach noi tri va ngoai giao cung kheo.

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Lý Thường Kiệt là người Thăng Long, tướng mạo đẹp đẽ, võ nghệ cao cường, tính tình cương trực. (3 lỗi)

Chỉ trong một tháng, quân Đại Việt đã chiếm đượ ba thành lớn của nhà Tống. (3 lỗi)

Tập Làm Văn – So Sánh

So sánh là sự xem xét và đối chiếu sự vật, cái này với cái kia, sự việc này sự việc kia, để thấy sự giống nhau, khác nhau, hơn kém nhau. Trong sinh hoạt hàng ngày, chúng ta thường có sự so sánh khi chọn lựa một vật, một sự việc, hoặc một vị trí, và sau sự chọn lựa, chúng ta luôn quyết định để lấy cái tốt nhất, giá trị nhất và thuận tiện nhất với những lý do chúng ta cho rằng hợp lý và chính đáng.

Trong một bài văn thể loại so sánh, chúng ta tập trung ý tưởng và viết ra những chi tiết của hai vật mà chúng ta muốn so sánh, với mục đích là cho người đọc thấy được những điểm giống nhau hoặc khác nhau của những vật đó, cùng với những ưu điểm và những khuyết điểm của chúng. Do đó, khi viết một bài văn so sánh, chúng ta cần phải có đầy đủ những tin tức và nắm rõ những chi tiết của hai sự vật chúng ta muốn so sánh.

CẤU TRÚC

Có hai cách để bố trí bài văn:

Theo Sự Vật	Theo Điểm So Sánh
<p>Người viết miêu tả tất cả các điểm so sánh cho một sự vật rồi sau đó miêu tả sự vật còn lại theo đúng thứ tự chi tiết của đoạn trước. Phương pháp này thường được dùng cho những bài viết ngắn hoặc khi có ít các điểm so sánh.</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Mở Bài II. Vật A<ul style="list-style-type: none"> ▪ Điểm So Sánh 1 ▪ Điểm So Sánh 2 ▪ Điểm So Sánh 3 III. Vật B<ul style="list-style-type: none"> ▪ Điểm So Sánh 1 ▪ Điểm So Sánh 2 ▪ Điểm So Sánh 3 IV. Kết Luận	<p>Người viết lần lượt bàn về sự vật này rồi đến sự vật kia theo từng điểm. Trong những bài văn dài, phương pháp này có vẻ tự nhiên hơn.</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Mở Bài II. Điểm So Sánh 1<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vật A ▪ Vật B III. Điểm So Sánh 2<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vật A ▪ Vật B IV. Điểm So Sánh 3<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vật A ▪ Vật B V. Kết Luận

ĐIỂM SO SÁNH

Thí dụ:

So sánh thức ăn tươi và đồ hộp

Trước hết chúng ta viết xuống các điểm so sánh giữa thức ăn tươi và đồ hộp như sau:

ĐIỂM SO SÁNH	A Thức Ăn Tươi	B Đồ Hộp
Mùi vị		
Lợi ích sức khỏe		
Sự thuận tiện		

Sau đó, chúng ta thêm chi tiết cho từng điểm so sánh:

ĐIỂM SO SÁNH	A Thức Ăn Tươi	B Đồ Hộp
Mùi vị	<ul style="list-style-type: none"> — thơm ngon — tự nhiên	<ul style="list-style-type: none"> — có chất hóa học
Lợi ích sức khỏe	<ul style="list-style-type: none"> — giữ được những dinh dưỡng tự nhiên	<ul style="list-style-type: none"> — được ướp với hóa chất — có thể gây độc
Sự thuận tiện	<ul style="list-style-type: none"> — tốn thời gian và công sức	<ul style="list-style-type: none"> — thuận tiện, không đòi hỏi thời gian khi chuẩn bị, nấu

CHỌN CẤU TRÚC

Kể đến chúng ta chọn một trong hai cách cấu trúc để trình bày. Trong trường hợp này, chúng ta bố trí theo từng điểm so sánh. Chúng ta dùng những chi tiết được liệt kê để viết thành câu văn:

Thức ăn tươi rất thơm ngon và ngọt ngào vì chúng còn giữ được tất cả những tính chất tự nhiên.

Đồ hộp mất đi rất nhiều mùi vị tự nhiên, và thay vào đó, chúng có thêm những hóa chất.

Chúng ta tuân tự viết từng câu văn cho từng điểm so sánh.

CHUYỂN CÂU

Ngoài những chi tiết về các điểm giống và khác nhau của sự vật, chúng ta cũng cần phải chú trọng dùng những từ nối chuyển câu hoặc các câu chuyển tiếp để giúp những ý chính của bài văn được rõ nghĩa hơn và làm tăng sự gợi hình gợi cảm cho người đọc.

1. Khi so sánh các chi tiết giống nhau, chúng ta có thể dùng những từ nối chuyển câu như:

Thêm vào đó, giống như vậy, cũng thế, không khác gì, ...

2. Khi so sánh các chi tiết khác nhau, chúng ta có thể dùng những từ nối chuyển câu như:

Tuy nhiên, nói một cách khác, trái lại, ngược lại, ngay cả, không như, mặc dù, ...

Sau khi chúng ta có các chi tiết về những điểm giống và khác nhau, chúng ta có thể thêm những từ nối chuyển câu như sau:

Điểm khác nhau dễ chú ý nhất giữa hai loại thức ăn là mùi vị.

Thức ăn tươi rất thơm ngon và ngọt ngào vì chúng còn giữ được tất cả những tính chất tự nhiên.

Ngược lại, đồ hộp mất đi rất nhiều mùi vị tự nhiên, và thay vào đó, chúng có thêm những hóa chất.

SẮP XẾP THÀNH BÀI VĂN

Cuối cùng với những chi tiết cùng các từ nối chuyên câu, chúng ta viết thành một bài văn.

Dùng Thức Ăn Tươi Thay Vì Đồ Hộp

Con người chúng ta ăn ít nhất hai lần trong mỗi ngày. Đất nước nơi chúng ta sống có rất nhiều thứ thức ăn khác nhau, và chúng ta phải chịu trách nhiệm cho những gì chúng ta tiêu dùng. Những món chúng ta chọn sẽ ảnh hưởng đến cơ thể của chúng ta. Thức ăn tươi và đồ hộp có ba điểm khác nhau: mùi vị, lợi ích sức khỏe, và sự thuận tiện.

Điểm khác nhau dễ chú ý nhất giữa hai loại thức ăn là mùi vị. Thức ăn tươi rất thơm ngon và ngọt ngào vì chúng còn giữ được tất cả những tính chất tự nhiên. Ngược lại, đồ hộp mất đi rất nhiều mùi vị tự nhiên, và thay vào đó, chúng có thêm những hóa chất. Cho nên, thức ăn tươi ngon hơn đồ hộp.

So sánh giữa hai loại thức ăn, chúng ta thấy thêm một điểm khác biệt nữa. Thức ăn tươi cung cấp dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể chúng ta. Mặt khác, đồ hộp đã đánh mất đi những chất bổ nguyên gốc tứ khi được chừa đựng. Hơn nữa chúng đã được ướp với những hóa chất để giữ gìn được lâu, nhưng những chất đó có thể trở nên độc hại cho cơ thể.

Còn một điểm khác nữa là sự thuận tiện. Đồ hộp được dễ dàng tìm trong những siêu thị, và chúng không đòi hỏi nhiều thời giờ để chuẩn bị trước khi dùng. Trong khi đó, thức ăn tươi cần phải được rửa sạch sẽ và tốn nhiều công sức để nấu. So với thức ăn tươi, đồ hộp thuận tiện hơn.

Như chúng ta thấy, thức ăn tươi và đồ hộp có ba điểm khác biệt. Mỗi người đều có những sở thích riêng về thức ăn, tùy theo thời giờ mỗi người có và tầm quan trọng họ đặt trên sức khỏe. Vì thế, điều đáng nhắc là bạn nên lưu ý và chọn loại thức ăn thích hợp nhất cho cuộc sống của bạn.

Bài Tập – Tập Làm Văn (So Sánh)

Hãy chọn một trong những đề sau để viết một bài văn so sánh:

- Hai loại trái cây.
- Hai trò chơi.
- Hai món ăn.
- Hai căn nhà.

ĐIỂM SO SÁNH	A	B

Dùng những chi tiết trong bảng So Sánh để viết thành một bài văn:
